

EAEko PPK
«protagonismo nahia» leporatu dio Maturanari, Madrilekin irekitako ika-mika dela eta

■ Espainiako

Gobernuak dio beteko dituela 'Euskal Y'-aren inguruan dituen konpromezuak

Efe / Bilbo

JOSE ANTONIO MATURANA Euskal Autonomia Elkargoko Herrilan eta Garraio sailburuari «protagonismo nahia» leporatu dio Partidu Popularrak (PP), Espainiako Gobernuak Sustapen Ministerioari Euskal Y-aren proiektuaren inguruan herenegun egin zizkion kritikak direla eta. Maturanak eskatu zion Sustapen Ministerioari argi dezala benetako borondatek baduen edo ez.

EAEko PPK uste du Maturanak «protagonismo bila» ari dela, Euskal Y-aren inguruan Ministerioarekin hasitako ika-mika dela eta. Carlos Urkijo PPko legebiltzarkidearen ustez, kontseilaria ika-mika bila ari da horretarako lekuri ez dagoen gai batean. Izan ere, PPK dio Maturanak badakiela Ministerioak uztailaren hasieran zabalduko dituela ingurugiroari buruzko ikerketa informatiboak. Urkijo ziur dago Sustapen Ministerioak konpromezua beteko duela, eta kontseilariari leporatu zion «asmo txarrez eta arduragabekeriak-jokatzea», berak bakarrik ikusten duen ika-mika batean debatea monopolizatzen ari delako. X

Euskal Herrian da 250 milioi umeren esplotazioa salatzen duen mundu martxa

Haur langileetatik 150 milioi inguru «esklabotza baldintzetan» bizi dira

Haurren lan esplotazioaren kontrako mundu martxa Euskal Herrira helduko da gaur. Urtarrilaren 17an Manilatik (Filipinak) abiatu zen adar bat, eta gerora martxan jarri ziren Afrika, Amerika eta Europakoak. Guztiek ekainaren 1ean bat egingo dute, Genevan, Lanaren Nazioarteko Erakundearen (OIT) konferentzian.

Gorane Agirre / Bilbo

UMEEN lan esplotazioa miseriaren azken katea-maila da. Munduan 250 milioi haurrek lan egiten dute beren osasuna eta heziketa arriskuan jartzen duten lanetan. Arazoak ohartarazi nahian, iragan urtarilean Filipinetatik haurren lan esplotazioaren kontrako mundu martxa abiatu zen, eta gaur goizean Bilbora helduko da.

Kamisetak, zapatilak, baloiak, alfonbrak, beira edo kautxuzko objektuak, manufakturak, mineralak edota nekazaritza gaiak dira milioika umeren eskuek egunero lantzen dituzten produktuak. Bost urtetik hamalau bitarteko haurrek beren heziketa eta garapen fisiko eta psikikoarekin bateraezinak diren jardueratan egiten dute lan munduan. Asteazazpi egunetan, egunean hamabi lanorduz, eta oro har osasunaren kalterako baldintzetan.

Maite Orue, Intermoneko arduraduna.

XOUSE SIMAL

Askoren ustez, umeen esplotazioaren gaitz hori Hirugarren Munduko herrialde urrunetako kontua da. Baina haurren lana ez da han bakarrik gertatzen. Hala ere, Hego Euskal Herrian haurren lanaz ez dago daturik.

Espainian dagoen datu ofizial bakarra 1990. urtekoa da: Brasilen egin zen topaketa baten, Lan

Ministerioko Koordinazio eta Planifikazioko Zuzendaritzaorde Nagusiak 12 urtetik 15era bitarteko 285.000 ume kopurua eman zuen. Europako Batasuneko Estatistika Bulegoak (Eurostat) 15 urtetik 18ra bitarteko 560.000 ume langileren datua eman zuen urtebete lehenago. UGT sindikatuaren arabera, gaur

egun Espainian lanean diharduten adin txikikoen kopurua 300.000tik 700.000ra bitartekoa da.

Esklabotzako baldintzak • Munduan egun dauden 250 milioi haur langileetatik 150 milioi inguru «esklabotza baldintzetan» bizi direla nabarmendu du Ignasi Carrerasek, Intermoneko lehen-dakariak, azken egunotan.

Gaitz horrek sendabide zaila badu ere, aterabideak proposa daitezke: lehenengoa, gaur Bilbora helduko den haurren lan esplotazioaren kontrako mundu martxa. Duela urtebete Indian sortu eta hemen Hego Euskal Herrian Intermoneko Gobernuak Kanpoko Erakundeak (GKE) kudeatzen duen ekimen horrek arazoak ohartarazi nahi du. Batez ere, gobernuak eta instituzioek, herritarrek eta enpresek haurren esplotazioaren gaiari dagokion seriotasunarekin hel diezaioeten ortu nahi du.

Eusko Jaurlaritzaren babesa du haurren esplotazioaren kontrako martxak, eta goizeko 11:00ak aldera helduko da gaur Bilboko Doña Casilda parkera. Bertan nazioarteko ibiltariak lehenengo eta bigarren hezkuntzako 2.000-2.500 umerekin batuko dira, kontu kontalariak entzun, jokoetan aritu, zutoiak egin eta hiriguneko kaleetatik barrena manifestazioa egiteko. Manifestazioaren ostean, ibiltariak instituzioetako arduradunekin bilduko dira haien konpromezua bereganatzeko aldera.

◆ Maite Orue ◆ Intermoneko arduraduna

«Mundialetako baloi ofizialak Pakistango umeek eskuz josiak dira»

■ Zeintzuk dira lan esplotazioaren kontrako mundu martxaren helburu nagusiak?

Ekimen horrekin haurren lan esplotazioaren arazoak sentsibilizatu nahi dugu gizartea, 250 milioi ume pairatzen duten esplotazioaz. Kopuru horretatik ehun milioi ume inguruk esklabotzako baldintzak pairatzen dituzte. Esplotazio hori ez da Hirugarren Munduan bakarrik gertatzen, Europako eta EEBBeko herrialdeetan ere izaten da, esplotazio maila ezberdina bada ere. Esplotazioa deitzen diogu umeen garapen fisiko eta psikologiko normala eragozten duen jarduerari orori. Ume horiek oro har egunean 12 edo 16 ordu lan egiten dituzte.

Gizartea arazo horretaz ohartarazteaz gain, martxak tokian tokiko errealitateari buruzko datuak jaso nahi ditu datorren ekainaren 1 eta 2an Genevan egingo den Lanaren Nazioarteko Erakundearen Konferentzian (OIT) aurkezteko.

■ Esplotazioa pobrezia-aren ondorio edo kausa al da?

Biak, haurren lan esplotazioa txirotasunaren ondorioa eta kausa da. Kausa da herrialde horietan pobrezia egoera dagoe-lako, haurrek familiaren ekonomiarik laguntzera behartuak daudelako. Sarri asko enpresariak nahiago izaten dituzte ume langileak, soldata askoz txikiagoa delako eta helduak baino maneia garriagoak direlako. Aldi berean, txirotasunaren ondorioa ere bada. Izan ere, ume horiek egunean egiten dituzten lanorduengatik eta lan egiteko baldintzengatik ezin dute heziketarik jaso ezta beren bizitzan aurrera egin.

■ Dinamika horrek aterabide zaila duela dirudi.

Bai, hala badirudi ere, dudarik gabe, arazoari heldu egin behar zaio. Pertsona helduek lan egin eta umeek, berriz, lanik egin ez dezaten, gure ustez ezinbestekoa da herrialde horiek txirotzen dituzten zergatien heldzea.

Umeak lan egitea debekatzea ez dela aterabide egokia uste dugu, haurren lan baldintzak gehiago larritu ditzakeelako. Umeen garapen normalerako kaltegarriak diren jarduerak eta ez direnak zehaztu daitezke, eta horrela umeek familiari laguntzen segi dezakete, baina lan baldintza eta lanordu zehatz batzuetan.

■ Herrialde garatuaren aldetik ez al dago demagogia asko?

Bai, hala da. Europako eta Estatu Batuetako herrialde guztietan umeek lan egiten dute, esaterako, Alemaniak 400.000 ume langile baino gehiago ditu, eta egoera okerragoa da Italia, Portugal edo Albanian. Bestalde, herrialde garatu horiek dira herrialde txirotetan egiten diren produktuen kontsumitzaile nagusiak. Adibidez, Frantzia jokatu den futboleko mundialetako baloi ofizialak Pakistango umeek eskuz josiak dira. Baloi bakoitzeko 40 pezeta ordaintzen dizkiete ume horiei. X

baloreak irakaskuntzan

Arlo teorikoa: Joxe Azurmendi eta Felix Placer.
Arlo teoriko-praktikoa: Izadia kabinetea, Eskoriatzako Almen ikastola, Errenteriako Iztieta ikastetxea, Kanboko Xalbador kolegioa, Basauriko Kareaga Goikoa herri ikastetxea eta Gasteizko Koldo Mitxelena institutuan izandako esperientziak.

Informazioa: 943-37 15 45

hik hasi
elkarrekin **topaketak**

Maiatzak 22-23
Miramar Jauregian
Donostia